

живѣе, къмъ идеала, за който трѣбва да живѣе. Безъ мощенъ и неутолимъ душевенъ ламтежъ къмъ онзи миръ на идеи, който за „реалиститѣ“, за практицитѣ е една сѣнка, а за души озарени отъ висши стрѣмления притежава битие по-реално отъ всѣка физическа дѣйствителностъ, за студента ще останатъ сухи и мъртви всички теории, т. е. всичко що образува най-цѣлното въ нашата наука и зарадъ което тя ни е тѣй скъпа. Това живѣене на юношата въ „задоблачни сфери“ има за слѣдствие извѣстно „невѣдение на живота“, отъ което тѣй се плашатъ „практични“ бащи и учители; но то е най-голѣмото знание на юношата и безъ него на зрѣлия мъжъ би липсвало велико богатство — неизчерпаемиятъ фондъ отъ идеи, вѣра и ентузиязъмъ, които сж опората и красотата и смисълътъ на живота... Или, ще кажете, това сж утопии? — Не, това не сж утопии, защото науката не е утопия, а кондензирана, опростотворена и освободена отъ „материята“ дѣйствителностъ; и защото не практическата сръчностъ, не умѣнието да се „движатъ“ въ живота, не конкретнитѣ познания (тѣхъ ги иматъ въ по-голѣма степенъ „практицитѣ“) сж отличителния бѣлѣгъ на университетски образованъ умъ и на висша научна култура, но ония връзки, които си образува духътъ между даденото и недаденото, видимото и невидимия идеенъ миръ, животворящъ всичко...

Практическото приложение на тия общи идеи върху конкретния случай е ясно. Юношата дохожда въ университета не за да стане добъръ политикъ, нито даже добъръ гражданинъ (— такъвъ